

ОЦІНЮВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ РОЗУМІННЯ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

І. В. Струтинська, к.е.н.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, м. Тернопіль

Ефективність діяльності автомобілебудівних підприємств значною мірою залежить від оптимізації їх логістичних витрат. Із цією метою великі автомобілебудівні підприємства використовують у своїй діяльності логістичні підходи, проте виникають деякі негаразди стосовно функціонування логістики закупівлі та логістики розподілу, що спричиняє зменшення ефективності їхнього господарювання й неповне розкриття логістичного потенціалу.

Саме тому рівень розвитку організації та її готовність до подальших логістичних змін запропоновано оцінювати через ідентифікацію логістичного потенціалу підприємства та його зіставлення із загальним потенціалом підприємства. Таке оцінювання здійснено за допомогою вдосконаленої методики оцінювання рівня розвитку логістичного потенціалу автомобілебудівних підприємств, на основі декомпозиції та виділення його часткових показників – індикаторів (рис. 1), що найточніше відображають рівень розвитку потенціалу функціональних областей логістики та є складовими частинами логістичного потенціалу підприємства.

Рис. 1. Структура показників оцінювання рівня розвитку логістичного потенціалу підприємства

Із метою усунення неможливості здійснення кількісного оцінювання деяких індикаторів запропоновано систему переведення якісних та кількісних їх значень в оцінкову шкалу від 0 до 1 і введено критеріальну інтерпретацію бального експертного оцінювання.

З урахуванням вагомостей індикаторів, визначених експертним шляхом, виведено формулу (1) розрахунку показника рівня логістичного потенціалу автомобілебудівних підприємств.

$$\begin{aligned}
 РЛП = \sum_{i=1}^n w_i x_i = & 0,056 x_1 + 0,035 x_2 + 0,063 x_3 + 0,068 x_4 + 0,083 x_5 + 0,062 x_6 + 0,082 x_7 + \\
 & + 0,066 x_8 + 0,034 x_9 + 0,022 x_{10} + 0,038 x_{11} + 0,074 x_{12} + 0,052 x_{13} + 0,052 x_{14} + \\
 & + 0,036 x_{15} + 0,081 x_{16} + 0,079 x_{17} + 0,058 x_{18}
 \end{aligned} \quad (1)$$

де РЛП – рівень логістичного потенціалу автомобілебудівного підприємства;

n– кількість індикаторів (n=18);

w_i – коефіцієнт вагомості і-го індикатора ($\sum_{i=1}^n w_i = 1$);

x_i – числове значення оцінки і-го індикатора.

Запропоновано градацію автомобілебудівних підприємств за рівнем логістичного потенціалу, згідно чого здійснено інтерпретацію результатів розрахунку (табл. 1).

Таблиця 1 – Градація автомобілебудівних підприємств за рівнем логістичного потенціалу (РЛП)

РЛП	Текстовий опис	Назва підприємства та кількісна характеристика РЛП
>0,75	Високий. Високий рівень розвитку організації. Підприємство спроможне самостійно забезпечити свій подальший логістичний розвиток.	ЗАТ «Єврокар» (0,79)
(0,50; 0,75)	Достатній. Високий рівень розвитку організації. Потрібно негайно підвищувати рівень РЛП для того, щоб втримати конкурентні переваги. Організація готова до подальших логістичних змін	ПАТ «ЗАЗ» (0,73), ПАТ «Автомобільна компанія «Богдан Моторс» (0,64)
(0,25; 0,50)	Середній. Середній рівень розвитку організації. Потрібні значні інвестиції для впровадження логістичних змін.	ТОВ «КрАСЗ» (0,37)
(0,01; 0,25)	Гранично допустимий. Нестабільний розвиток організації. Потрібні негайні зміни в управлінні та значні інвестиції.	–
<=0,1	Кризовий. Кризовий стан організації.	–

Примітка: сформовано на основі проведених розрахунків

Дана методика дасть змогу з'ясувати, які з досліджуваних підприємств мають високий рівень розвитку організації і тим самим готові до подальших логістичних змін; а також може бути використана для розрахунків рівня логістичного потенціалу автомобілебудівних підприємств у динаміці, що забезпечує можливість постійного відстеження змін або порівняно з іншими суб'єктами господарювання, та дає можливість виявити потенційний потенціал для підвищення конкурентоспроможності даних підприємств.